

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Gergely István*
Cím: *A régi Pest albuma*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

Br 1923. 12. 28.

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

"Gündel"

Idő

"1923"

Személy

A régi Pest albuma

A jó öreg korcsmáros

Régi pestiek, akik még ma is Hatvani-utcat mondanak Kossuth Lajos-utca helyett, *Vampeticset* emlegetik, amikor nyaranta *Gündel* Károly vendéglőjébe mennek és körükben nem egyszer felvetődik a méla kérdés: vajjon mit csinál a jó öreg Franci?! Mert a városligeti korcsmáros több mint egy negyedszázadon át olyan jellegzetes vonása volt a főváros képének, akárcsak az oroszának a Lánchid előtt, kezdve attól a pillanattól fogva, amikor művészkorcsmáját a *Tyukketrechez* megnyitotta a *Bulyovszky*-utcában. Megelőzőleg három vendéglős ment tönkre az állatkerti kocsmában, ahova innen új kezdésre indult szép és áldott jó feleségével, Frau Marieval, a délceg sváb. A piktorok, akik ide is követték, gyakran rajzolták és festették *Vampeticset*, akinek akkor hosszú, hullámos szőke haja és koromfekete szemöldöke, bajsza és szakála volt.

Valami különös meghitt baráti viszony fejlődött ki a művészek és a vendéglős között, — olyan hangulatos összetartozandóság, amelyet eddigelé csupán a francia és német művészek elbeszéléseiből ismertünk. Ott ültek a zöld fal alatt művészvilágunk legkiválóbb és kevésbé kiváló tagjai, mialatt a bohémársalgás vitái folyamán lassan-lassan bizonyos mértékű műértővé, sőt mecánássá is vált maga a vendéglős. Leghűségesebb vendége és barátja *Donáth* Gyula szobrászművész, a feledhetetlen bohém volt, aki egyszer egyhuzomban tíz esztendeig nem dolgozott, csupán beszélt, vagyis jobban mondva: *füllentett*. A fantáziának ez az elkényeztetett kegyence úgy tudott füllenteni, mint ahogyan *Patti* énekelt, avagy *Liszt Ferenc* zongorázott. És ahogyan művészeket szoktak felkérni, hogy adjanak valamit elő, úgy kérték *Donáthot* a hölgyek, előkelő szalonjaikban:

— *Fater! — ez volt a becéző neve —, füllentszen nekünk valamit!*

Tíz esztendeig hitelbe evett és ivott *Vampetic*snél az „öreg”, mire egyszer csak minden átmélet nélkül dolgozni kezdett és ki is fizette

adósságát a törzsvendéglőben. Olthatatlan szeretettel és hálával ragaszkodott *Vampetic*shez, aki a maga részéről ugyyszólván cégtábláját látta *Donáth*ban. Meg is szokta mázsalni és a pincérek — büszkélkedvén a cég dicsőségében — el is mondták a vendégeknek: *Donáth ur — nyolcvankét kiló! Annál inkább meglepett Donáth* intrikája, amikor egy szép napon így szólt hozzám:

— Igazán leránthatnád az ujságodban a Francit, — nézd csak, mit követett el. *Egy korondára emelte fel a pörkölt árát...*

— Nem fogom lerántani *Vampeticset*, de meg fogom neki mondani, hogy intrikálsz ellene!

Donáth elsőapadt, rögtön elkullogott és négy hétig nem mutatkozott az Állatkert szomszédságában. *Vampetic*s, aki eleinte aggódalmaskodott, de aztán megnyugodva hallotta, hogy kutyabaja sincsen a barátjának, egy verőfényes délben észrevette, anint *Donáth* be akar sompolyogni a vendéglőbe.

— Hol jártál?! — rivallt rá. *Donáth* hebegni kezdett, hogy mostanság folyton vendég volt, egyszer itt, egyszer amott, a legelőkelőbb házak dus asztalainál.

— Lehetetlen, — morfondált *Vampetic*s, — cudarul lefogytál. De *Donáth* tiltakozott: — sőt, *meghíztam!* — Gyere a mérlegre! — parancsolta a hatalmaskodó óriás. De mialatt *Vampetic*s a mérleggel foglalatzkodott, *Donáth* egy tizkilós súlyt lopott a zsebébe. A mérleg kilencvenkét kilót mutatott. — Ez a mérleg hibás, menj le! — Mialatt *Vampetic*s rendbehozta a dolgot, az öreg huncut ujabb tíz kilót lopott hátsó zsebébe. A mérleg most már százket kilót mutatott. A vendéglős hol a mérlegre, hol *Donáth*ra bámult, szeme kidüledt és éktelen dühre fakadt a következő szavakkal:

— *Még a mérlegen is hazudsz!*

Mikor aztán a többször megoperált *Donáth* bepölyvözött fejjel, amelynek fehér kötegeiből a nem éppen étvágygerjesztő genny szívárgott

elo, a donem-asztalnál megjelent — hiszen oly magányos volt ez a családalan ember! — bizony-bizony elkergették a barátai. És amikor így egyedül, ugyyszólván a macskaasztalnál érkezett a szegény, sóvár pillantásokat vetvén a kacagó pajtások felé, bizony-bizony könnybe lábbadt a szeme, mert e közlékeny természetnek éppen olyan fontos volt a társalgás, mint még mindig jó gyomrának az ebéd. Ilyenkor melléje ült *Vampetic*s és szinte anyai évdéssel biztatta: — *Na öreg, füllents nekem valamit!*

De nemcsak művészek, politikusok is voltak törzsvendégei e pompás vendéglőnek. Amikor egyszer *Szilágyi Dezső* szarvasgombás *Chateaubriandot* rendelt, a társaságában levő *Darányi Ignác* félénken suttogta: *Nekem is!* A két adagot egy tálon tálalták és *Szilágyi Dezső* megette mind a kettőt, mialatt a kisse fészkelődő *Darányi Ignác* egy kukkot sem mert szólni. *Vampetic*s baljós szemmel nézte végig a jelenetet és amikor *Darányi* szeliden érdeklődni kezdett, hogy az ő adagiát mikor hozzák, diadalmaskodva nevetett: *Előbb kellett volna kinyitni a száját, kegyelmes uram!*

Mikor estelente száz és száz emberrel megtelt a vendéglő, sohase kapott gyári jeleget a nagyüzem. Valamint a primadonnák abítóval tudnak mosolyogni, hogy ki-ki úgy érzi, mint ha csak neki szólna ez a mosoly, ez az óriás úgy járt fel-alá a kertben, hogy mindenki egyénileg érezte az ő figyelmességét. Manapság, amikor az átlagos vendéglős tudománya abban merül ki, hogy mire használhatja fel a megmaradt anyagot, a *Vampetic*s-féle vendéglőnek az volt az elve, hogy a legjobb anyagból a legjobban elkészített ételt a legizetesebben tálalja. Utóda, *Gündel Károly*, aki már Nyugat-Európa iskoláján ment át, még inkább tökéletesítette ezt a rendszert. De megtartott még valamit a jó öreg korcsmáros hagyatékából. Valami különös patriarchális szellemet főnök és személyzet között. Ez a patriarchális szellem egyáltalán nem jelentett szentimentalizmust *Vampetic*snél és emlékszem, hogy amikor az újonnan épülő Kovács-vendéglő konkurrenciájával rémitgettük, kicsínvlőleg háritotta el magától a veszedelmet, szólván ekként: — *Hát*

tud nyári pincért felnyakalni ez a nyápic Kovács?

Elmult ez a régi világ, megöszültek és megkopaszodtak a vendégei és a jó öreg kocsmáros, mint meggazdagodott földbirtokos, Istennek tetsző módon éli öreg napjait. A régi emberek, amennyiben megmaradtak, szintén vissza-visszagondolnak a multa és a nógrádmegyei nagybirtokos urat nem egyszer elfoghatja a csuklás, amikor két öregedő nemzedék tagjai elmult napsugárról, elillant akácillatról ábrándozva, visszaszállingóznak egy más világba, nógatván egymást: Emlékszel, egyszer, amikor Vampetiesnél ...

Gergely István.